

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
DIRECȚIA CERCETARE ȘI DEZVOLTARE ÎN
BIBLIOTECONOMIE ȘI ȘTIINȚE ALE INFORMĂRII

Programul Național *Lectura Central* Ghid metodologico-practic ediția a 2-a, 2019

CHIȘINĂU, 2019

ECHIPA DE LUCRU

Elaborat de către:

Natalia GHIMPU, specialist principal, secția Dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării

Ecaterina DMITRIC, șef secție Dezvoltare în biblioteconomie și științe ale informării

Coordonator:

Ludmila CORGHENCI, șef Centru de Formare Profesională Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării

Pentru informații, întrebări și detalii:

e-mail: dbiblio@bnrm.md

tel.: (022) 240070

Copyright © BNRM

CUPRINS

Introducere	4
Activități în cadrul Programului Național <i>LecturaCentral</i> , ediția a 2-a	5
Metode și tehnici de promovare a lecturii	15
Parteneriate, colaborări în realizarea Programului Național <i>LecturaCentral</i>	19
Anexe:	
Anexa 1. Fișa de evaluare „Cel mai activ cititor”	20
Anexa 2. Fișa de evaluare „Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii inclusiv cu ajutorul tehnologiilor”	21
Anexa 3. Fișa de evaluare „Cel mai original proiect de promovare a cărților clasate în topul celor mai citite 10 cărți editate în anul 2017”	22
Anexa 4. Fișa de evaluare „Biblioteca cu cea mai ingenioasă organizare a Programului Național <i>LecturaCentral</i> , ediția 1-a, 2018”	24
Anexa 5. Mod de organizare a concursului „Cel mai bun eseu despre cartea <i>Nici o șansă cu extraterestrii</i> , autor Iulian Filip”	25
Referințe bibliografice	26

INTRODUCERE

Programul Național *LecturaCentral*, ediția a 2-a, 2019, are ca scop centrarea contribuțiilor bibliotecilor din Sistemul Național de Biblioteci, ale comunității, ale factorilor de resort pentru optimizarea interesului față de carte, promovarea lecturii, dezvoltarea competenței de cultura lecturii. Implementarea programului solicită eforturi comune ale bibliotecilor cu cele ale instituțiilor de cercetare, de învățământ, ale editurilor etc.

Obiectivele Programului Național *LecturaCentral*:

- ◆reliefarea implicațiilor bibliotecii în promovarea cărții și lecturii;
- ◆cooperarea eforturilor bibliotecilor, instituțiilor educaționale, uniunilor de creație, institutelor de cercetare în promovarea/acceptarea lecturii drept indispensabilă dezvoltării unei personalități active;
- ◆creșterea ratei de atragere a populației în procesul de lectură, de dezvoltare a competențelor de cultura informației și a lecturii;
- ◆cunoașterea/promovarea valorilor documentare naționale și internaționale.

Actualitatea Programului Național *LecturaCentral* se înscrie în contextul prevederilor art. 5 al Legii cu privire la biblioteci (nr. 160 din 20.07.2017), care identifică funcțiile bibliotecii privind promovarea și dezvoltarea unei societăți deschise și incluzive, accesul liber la informație, promovarea alfabetizării și culturii informației, lecturii și educației non-formale, accesul egal și nediscriminatoriu la serviciile de bibliotecă tuturor membrilor comunității. Importanța lecturii, dezvoltării competenței de cultura lecturii ca bază pentru cunoaștere și dezvoltare trebuie să fie conștientizată atât la nivel național, cât și instituțional, dar și individual. (5)

Programul Național *LecturaCentral* se desfășoară în toate localitățile Republicii Moldova în care există biblioteci. Această activitate de proporții are de câștigat prin implicarea tuturor instituțiilor, care au tangențe cu promovarea cărții și lecturii: Uniunea Oamenilor de Creație, Uniunea Editorilor, Uniunea Scriitorilor, *Institutul de Filologie* Română „Bogdan Petriceicu Hasdeu”, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, Uniunea Teatrală etc.

Programul Național *LecturaCentral* consolidează poziția bibliotecii publice ca spațiu tolerant și prietenos pentru toți membrii societății, indiferent de gen, religie, statut social, rasă, ca centru al diasporei care contribuie la comunicarea cu rudele, prietenii din diferite țări și favorizează educarea cetățeanului pe tot parcursul vieții. Este vorba despre oferirea/recomandarea pe parcursul Programului a suportului documentar pentru modernizarea serviciilor, prin recomandări de lectură, suport metodologic în organizarea activităților culturale și educaționale.

Prezentul ghid vine în sprijinul bibliotecilor (precum și a tuturor instituțiilor implicate în promovarea lecturii) cu noi recomandări, asigurând o continuitate a *Ghidului metodologico-practic* din anul 2018 – https://bibliotecipublicerm.files.wordpress.com/2018/07/ghid-lecturacentral.pdf?fbclid=IwAR2iETwae_QLgE7WXQ-vI-cGBnEN-BsYJ7t_1N1QMnl7VMKdubT7k_Ovpn8

Ghidul este structurat în trei compartimente: Activități în cadrul Programului Național *LecturaCentral*, ediția a 2-a, 2019; Metode și tehnici de promovare a lecturii; Parteneriate. Recomandăm să apelați la anexe și „Referințele bibliografice”, care suplimentează conținutul și informația din prezentul ghid.

ACTIVITĂȚI ÎN CADRUL PROGRAMULUI NAȚIONAL LECTURACENTRAL, EDIȚIA A 2-A, 2019

Pentru o bună organizare a Programului Național *LecturaCentral*, ediția a 2-a, 2019, vă propunem diverse activități ca forme și metode. Sperăm ca elementul predominant să fie creativitatea și inovația în activitatea bibliotecilor. Fiecare bibliotecă este îndemnată să vină cu propriile idei de implementare a Programului Național *LecturaCentral*, ediția a 2-a, 2019. Ideile valoroase vor fi diseminate prin utilizarea instrumentelor web disponibile.

01.09.2019 1 septembrie – Ziua Cunoștințelor

◆ **Discuții: „Vacanța lecturii”**

Conținut: Participanții discută despre importanța lecturii și prezintă/argumentează cartea preferată care au citit-o în vacanță.

◆ **Discuții: „Eu știu să citesc”**

Conținut: Elevii claselor întâi povestesc de când și de unde au învățat (au împrumutat cărți de la bibliotecă) să citească și care este cartea lor preferată.

02.09.2019

◆ **Activități de deschidere a Programului Național *LecturaCentral*** (organizează toate bibliotecile)

Conținut: Este invitată presa locală și națională, fondatorii, partenerii, comunitatea, pentru a lansa Campania de promovare a lecturii în cadrul Programului Național *LecturaCentral* – 2019, ediția a 2-a.

◆ **Lansarea concursului de creație „O poezie dedicată CĂRȚII”**

Conținut: Se anunță concursul la deschiderea Programului Național *LecturaCentral* – 2019 și activitatea de totalizare, care va fi organizată la 29.09.2019 (membrii comunității prezintă poeziile dedicate cărții, creație proprie, în perioada 02.09.2019 – 29.09.2019)

◆ **Campania *Bicicleta lecturii*** (se anunță pe perioada lunii septembrie, dar ar fi bine să fie organizată pe durata întregului an)

Conținut: Distribuirea/transportarea cărților și a edițiilor periodice la domiciliul persoanelor de vârstă a treia, persoanelor cu necesități speciale etc.

◆ **Expoziții de carte**

Conținut: Se organizează expoziții tematice: „Achiziții recente în colecțiile bibliotecii” (din toate domeniile de cunoaștere), „Cărți metodice/de referință în sprijinul profesorilor” (ghiduri metodice, materiale auxiliare pentru predarea diferitelor domenii de studiu în instituțiile de învățământ), „Copiii și școala: părinți implicați – copii avantajați” (ghiduri, cărți cu sfaturi pentru părinți: cum pregătim copiii pentru școală, contribuția părinților la succesul școlar al copiilor etc.).

03.09.2019

◆ **Personalități de valoare în viața literară a Republicii Moldova:**

⇒ Mihai Cimpoi (născut la 3 septembrie 1942);

⇒ Ion Druță (născut la 3 septembrie 1928).

Conținut: Expoziții de carte, reviste bibliografice, prezentări de carte, discuții/dezbateri.

◆ **Ziua Armatei Naționale a Republicii Moldova**

Conținut: Se organizează o prezentare a istoriei Armatei Naționale a Republicii Moldova, sunt invitați membrii comunității care au făcut serviciul militar, pentru a afla amănunte despre viața militară, despre ierarhia militară și structura Armatei Naționale a Republicii Moldova. Se organizează expoziții de fotografii, ordine și medalii ale participanților războiului din Transnistria, completată cu cărți, reviste, ziare care cuprind articole ce reflectă activitatea Armatei Naționale a Republicii Moldova.

04.09.2019

◆ **Proiect literar: „Cunoaștem literaturile lumii”**

Conținut: Pe parcursul acestei luni, selectăm, organizăm și propunem săptămânal cititorilor, în spațiile bibliotecii, expoziții de carte a colecțiilor tematice (*Psihologie practică, În lumea dinozaurilor, Dicționarele lumii, Enciclopedia care mă învață, Bestsellere, Râsul lumii* etc.) indiferent de locul și limba publicării, de originea autorului, de formatul edițiilor, pentru ca cititorii să cunoască multitudinea cărților care pot fi găsite în bibliotecă, atât pentru dezvoltarea personală, cât și pentru lecturi de loisir.

05.09.2019

◆ **Master-class: Carte@ altfel**

Conținut: Prezentarea site-urilor de cărți electronice gratuite, care pot fi descărcate (download) și stocate în format PDF, pentru a crea colecția *Biblioteca electronică* a bibliotecii publice.

⇒ **Bestseller. Cărți Electronice Gratis.** Mod de acces: <https://www.bestseller.md/ebooks/carti-gratis.html> (Accesat la 30 martie 2019)

⇒ **#diez știri pentru tineri.** Mod de acces: <https://diez.md/2014/10/25/15-site-uri-unde-puteti-gasi-si-descarca-carti-in-limba-romana/> (Accesat 30 martie 2019)

⇒ **Cărți Gratuite PDF: Beletristica pdf.** Mod de acces: <https://www.pinterest.com/pin/178173728985649593/> (Accesat la 30 martie 2019)

06.09.2019

◆ **Prezentare de carte: Cărți aniversare – 2019**

Conținut:

⇒ Organizarea și prezentarea expozițiilor de cărți aniversare în anul 2019 (din colecțiile bibliotecilor)

⇒ Prezentarea expoziției virtuale *Cărți jubiliare 2019*, elaborată de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Mod de acces: <https://www.zonerama.com/BNCionCreanga/Photo/5024587/171876379> (Accesat la 30 martie 2019)

⇒ Prezentarea expoziției virtuale *Cărți jubiliare 2019, elaborată de Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”, filiala „Transilvania”*. Mod de acces: <https://www.youtube.com/watch?v=dO7Hh3djRh8> (Accesat la 30 martie 2019)

07.09.2019

♦ **Karaoke la bibliotecă** (cântăm/învățăm versuri)

Conținut: Participanții selectează cântecul cu versurile preferate, accesând www.youtube.com și interpretează cântecul favorit. Este un mod distractiv de a învăța și promova versurile scriitorilor naționali și universali. Această activitate va contribui la promovarea și învățarea corectă a limbii materne și a limbilor străine.

08.09.2019

♦ **Jocurile de învățare Kahoot: Cunoaștem operele scriitorilor literaturii universale (Ziua Mondială a Literaturii)**

Conținut: Platforma gratuită Kahoot este bazată pe joc și tehnologie educațională. Pentru crearea unui cont se accesează pagina <https://create.kahoot.it>, opțiunea *Sign up for free!*, unde se vor înregistra datele personale. Pentru crearea testului/jocului „Cunoaștem operele scriitorilor literaturii univérale” se alege comanda *Quiz*, care deschide pagina unde se vor înregistra datele testului. Prin opțiunea *Ok, go!* se trece la scrierea întrebărilor, apăsând pentru fiecare întrebare nouă opțiunea *Add question*. Varianta corectă de răspuns este marcată cu bifă. Butonul *Next* trimite către scrierea altei întrebări. Prin accesarea opțiunii *Save*, întregul test este salvat și publicat, iar cu opțiunea *I'm done* se ajunge pe pagina unde testul poate fi accesat cu ajutorul opțiunii *Play*.

Pentru a începe testul/jocul, se deschide prima pagină a testului, unde se alege comanda *Classic*, pentru a oferi acces individul utilizatorilor. După încărcare testului se va genera un cod PIN, format din 6-7 cifre. Utilizatorii pot accesa aplicația Kahoot cu ajutorul smartphone-ului, tabletei, laptopului sau de la calculator, introducând acest cod. După opțiunea *Enter* fiecare utilizator își va scrie propriul nume (*Nickname*), iar după opțiunea *Ok, go!* fiecare utilizator va fi înregistrat în joc și își va vedea numele la videoproiector.

Bibliotecarul verifică dacă toți utilizatorii sunt înscrși și pornește testul prin opțiunea *Start*. Apare întrebarea și apoi varinatele de răspuns, cărora le sunt atribuite forme geometrice colorate. Aceleași forme geometrice apar și pe dispozitivele lor, de unde vor selecta varianta corectă. După terminarea timpului sau după ce au răspuns toți utilizatorii, vor apărea pe ecran răspunsurile tuturor. Prin comanda *Next* se va trece la întrebarea următoare. Pe dispozitivele copiilor va apărea, în timp real, culoarea verde, dacă au dat un răspuns corect, sau culoarea roșie, dacă răspunsul a fost incorect. La sfârșitul jocului apare *podiumul*. Prin opțiunea *Get results* se văd punctajele tuturor utilizatorilor. Rezultatele pot fi salvate în calculator prin opțiunea *Save results* unde se vor vedea utilizatorii care au răspuns corect și la care întrebări au fost și răspunsuri incorecte.

În acest mod utilizatorii își îmbunătățesc cunoștințele și petrec timpul util.

09.09.2019

♦ **Promovarea versurilor scriitorilor autohtoni prin intermediul cântecelor lui Ion Suruceanu, interpret de muzică ușoară, Artist al Poporului (70 de ani de la naștere)**

Conținut: Selectăm din Youtube cântecele preferate ale participanților și organizăm un concert cu toți participanții (este o activitate distractivă care promovează scriitorii autohtoni și contribuie la învățarea/promovarea creației lor). Se realizează o expoziție de carte, articole din ediții periodice etc. despre Ion Suruceanu. (3, p. 247)

10.09.2019

◆ **Ora de istorie și tradiții locale: Să ne cunoaștem baștina!**

Conținut: Invităm băștinașii și alți doritori să facă o excursie imaginară prin istoria satului. Se discută despre tradiții și obiceiuri dispărute (claca, șezătorile, jocul/hora satului organizate de sărbători) în scopul cunoașterii istoriei și culturii specifice teritoriului fiecărui sat aparte – în baza studierii cărților din colecția bibliotecii în care se reflectă această temă.

Se propun teste interactive, concursuri despre istorie, personalități, monumente, instituții de învățământ, străzi etc.

11.09.2019

◆ **Flashmob în scuarul bibliotecii: Cu cărțile pe față!**

Conținut: Se organizează un flashmob cu participarea întregii comunități: utilizatori ai bibliotecii, administrația publică locală, agenți economici. Inițial, se concretizează tema flashmobului, se selectează mesajul flashmobului, se tipărește mesajul în format tradițional, se distribuie participanților pentru a fi scandat în ritm de dans. După flashmob, se discută cu participanții despre rolul și importanța lecturii, rolul și importanța bibliotecii în dezvoltarea comunității. Urmează postarea și distribuirea videoclipului pe paginile de socializare ale bibliotecii.

12.09.2019

◆ **Cunoaștem alte biblioteci din Republica Moldova (excursii virtuale de prezentare a bibliotecilor din Republica Moldova)**

Conținut: Grupuri de utilizatori sunt invitați să navigheze împreună pe rețelele de socializare (Facebook), pentru a cunoaște multitudinea de biblioteci din Republica Moldova (Sistemul Național de Biblioteci).

◆ **Investește în tine (un minut pe zi cu un specialist în leadership)**

Conținut: John Maxwell, născut la 20 februarie 1947, Garden City, Michigan, Statele Unite ale Americii, este un autor american, orator și pastor care a scris multe cărți în domeniul leadershipului. Printre cărțile publicate se numără *Cele 21 de Legi Supreme ale Liderului* și *Cele 21 de Calități ale Liderului*. Cărțile sale s-au vândut în milioane de exemplare, iar unele dintre ele au fost incluse pe lista New York Times Best Seller.

Ciclul de lecții *Minutul cu Maxwell* include informații despre leadership și dezvoltare personală. Abonamentul este gratuit. Mod de acces: <https://johnmaxwellteam.ro/a-minute-with-maxwell.html>

13.09.2019

◆ **Concurs: Ping-pong – Bătălia cititorilor**

Conținut: Participă doi cititorii care au citit aceeași carte. Ei prezintă această carte și încearcă să convingă ascultătorii să citească cartea, argumentând că este cea mai bună prin: desfășurarea subiectului, caracterizând personajele, selectând gândurile personajelor pe care le consideră bune de a fi luate ca exemplu, importanța cărții în mediul social contemporan, cum este descrisă natura, cum este scris textul, prezentare/lecturare a fragmentelor preferate etc. La sfârșitul concursului se votează pentru acel cititor care a fost mai convingător și a prezentat cartea într-un mod mai creativ (folosind noile tehnologii informaționale – elaborarea unui filmuleț, teatralizarea unor fragmente preferate (ajutat de prieteni), citirea cu intonație a unor fragmente etc.).

(26)

14.09.2019

◆ **Concurs: Cel mai bun eseu** (în baza unei cărți)

Conținut: Concursul urmărește scopul de a încuraja comunitatea să citească, să analizeze și să prezinte cartea preferată din operele scriitorilor autohtoni și a scriitorilor din literatura universală. Participantul, ca preambul la eseu, include câteva informații personale pentru a se prezenta (locul de muncă, studii, alte eseuri scrise).

Cerințele concursului:

- ⇒ Date despre carte (autor, titlu, editura, numărul de pagini etc.);
- ⇒ Cine este autorul: ce alte publicații are, aprecieri;
- ⇒ Din ce domeniu este cartea: cultură/politică/istorie etc.;
- ⇒ Curentul literar căruia îi aparține;
- ⇒ Motivul alegerii autorului;
- ⇒ Tematica cărții, structura ei, subiectul (succint);
- ⇒ Eroii principali și alte personaje secundare;
- ⇒ Care a fost scopul autorului?
- ⇒ Există în subtext o viziune personală a autorului? Cum este exprimată?;
- ⇒ Citarea unor fragmente care vă ajută la confirmarea impresiilor.

15.09.2019

Ziua Mondială pentru Democrație

◆ **Lecție publică: Istoria Zilei Mondiale pentru Democrație**

Conținut: Activitatea se organizează în parteneriat cu profesorul de istorie, alte personalități competente în diverse domenii. Prezentarea istoriei instituirii Zilei Mondiale pentru Democrație. Participanții discută pe marginea informației prezentate și sunt încurajați să contribuie la conștientizarea opiniei publice asupra importanței valorilor și mecanismelor democratice, punând în evidență provocările și oportunitățile pe care le pot întâmpina membrii comunității prin participarea activă în cadrul acestor mișcări.

⇒ Mod de acces: <http://www.allmoldova.com/ro/news/15-septembrie-ziua-mondiala-a-democratiei> (Accesat la 30.03.2019).

⇒ Mod de acces: <http://md.one.un.org/content/unct/moldova/ro/home/presscenter/secretary-general-messages/message-for-the--to-the-international-day-of-democracy.html> (Accesat la 30.03.2019).

⇒ Mod de acces: <https://www.mae.ro/node/28760> (Accesat la 30.03.2019).

16.09.2019

◆ **Ziua fără tehnologii informaționale** (telefoane, TV, calculator, tabletă, laptop, gadgeturi etc.)

Conținut: Utilizatorii bibliotecii se familiarizează cu principiile de bază ale culturii informației, cu principiile de aranjare a cărților la raft (cunosc Clasificarea Zecimală Universală), propun și prezintă noi expoziții de carte (conform intereselor și cerințelor individuale), argumentează de ce au ales tema dată etc.

17.09.2019

◆ **Promovăm patrimoniul literar local/regional**

Conținut: Se organizează expoziții de carte pentru promovarea publicațiilor autorilor locali: istoria satului, lucrări artistice sau științifice, biobibliografii ale unor personalități notorii din localitate (scriitori, actori, regizori, oameni de știință, profesori cu renume etc.).

De asemenea, pot fi organizate dialoguri cu aceste personalități utilizând o formă inedită de activitate – **Expoziția vie:** interacțiunea publicului cu autorul și cărțile acestuia. Autorul invitat prezintă cărțile sale, se discută pe marginea tematicii abordate de autor, se lecturează fragmente din conținutul cărților etc.

18.09.2019

◆ **Discuție între generații: Cartea copilăriei mele** (definirea valorilor)

Conținut: Valorile personale se conturează în copilărie. Familia (părinții, bunicii) și lectura sunt cele care contribuie la construirea primului set de valori. Este o activitate de lectură și prezentare de carte între:

Părinți → Copii;
Bunici → Nepoți.

Părinții și bunicii recomandă cărțile preferate citite în copilărie (precum și protagonistul preferat), prezintă valorile vieții cele mai importante pentru ei. Copiii/nepoții recomandă și ei, la rândul lor, cărțile preferate citite (precum și protagonistul preferat), de asemenea, prezintă valorile vieții importante pentru ei. La sfârșitul activității se evaluează/analizează valorile vieții pentru a găsi punctele de tangență și diferențiere dintre generații și se fac recomandări/schimb de cărți între participanți, pentru a fi lecturate și discutate în continuare. (32)

19.09.2019

◆ **Prezentarea cărților sonore: Sunetul și culoarea paginilor**

Conținut: Promovarea colecțiilor de cărți sonore deținute de bibliotecile din Republica Moldova. Vor fi invitate, în mod deosebit, persoanele nevăzătoare sau slab văzătoare pentru a contribui la promovarea culturii socializării. Participanților le sunt prezentate adrese electronice pentru accesarea și stocarea cărților sonore:

⇒ Mod de acces: <https://www.youtube.com/user/CartiAudio> Accesat la 30.03.2019.

⇒ Mod de acces: <https://www.bestseller.md/ebooks/carti-gratis/romane-de-dragoste.html> Accesat la 30.03.2019.

20.09.2019

◆ **Dialoguri on-line cu scriitorii**

Conținut: Scriitorii din Republica Moldova și din România nu întotdeauna pot să se deplaseze în diferite orașe și sate, pentru a participa la o lansare sau o prezentare de carte. Ar fi bine de organizat o discuție-dezbatere pe marginea unei cărți sau pe teme dorite de utilizatorii bibliotecii, prin sesiuni Skype. Pentru o colaborare eficientă scriitorii sunt invitați preventiv și anunțați despre data și ora sesiunii Skype.

21.09.2019

♦ **Lecție publică: Ecoul războiului din Transnistria** (Ziua Internațională a Păcii)

Conținut: Vorbind despre ororile oricărui război, contrapunem valoarea menținerii păcii pentru viața și bunăstarea oricărui popor, a omenirii în întregime.

Invitați: profesorul de istorie, activiști civici și invitați speciali, participanți ai războiului din Transnistria.

Expoziție de carte/prezentări de carte cu povestiri reale, albume cu fotografii la temă.

22.09.2019

♦ **Bibliotecarii de Duminică: Voluntarii bibliotecii**

Conținut: În duminica respectivă, în calitate de bibliotecar apare voluntarul bibliotecii: el primește cărțile restituite, răspunde la întrebările utilizatorilor, recomandă cărți pentru lectură etc.

Se organizează ora de lectură – **Duminica lecturii cu voce tare**. Se promovează lectura preferată a utilizatorilor (poezie, ghicitori, snoave etc.). Cititul cu voce tare contribuie la asimilarea facilă a unui text și la consolidarea informațiilor auzite. Lectura cu voce tare, de asemenea, are rolul de a mări nivelul de concentrare a atenției ascultătorului .

23.09.2019

♦ **Concurs: Eseu de cinci minute despre bibliotecă**

Conținut: Concursul este anunțat din timp pe panoul de informații al bibliotecii, stabilindu-se data și ora prezentării în public a acestor eseuri. Eseul de cinci minute reprezintă un Feedback al activității bibliotecii. (32)

24.09.2019

♦ **Discuții: Sport & Sănătate**

Conținut: Sportul crește durata de viață! Discuțiile se vor axa pe argumentarea principalelor beneficii ale sportului asupra sănătății, cum ar fi:

⇒ îmbunătățirea funcționării plămânilor, rinichilor, inimii și a sistemului nervos;

⇒ reduce nivelul de colesterol din sânge;

⇒ previne osteoporoza (fragilitatea oaselor);

⇒ scade riscul de cancer;

⇒ fortifică sistemul imunitar al omului;

⇒ contribuie la menținerea frumuseții și elasticității tenului etc.

⇒ Organizarea și prezentarea expoziției tematice „Biblioteca de Sport” (promovarea colecțiilor bibliotecii).

⇒ În măsura posibilităților, se poate organiza „Ziua sportului la bibliotecă”.

25.09.2019

◆ **Cărți și ediții periodice aniversare**

Organizarea și prezentarea expozițiilor de cărți și ediții periodice aniversare, din diverse domenii, în baza informațiilor expuse în publicația BNRM *Calendar Național 2019* (3, p. 4-11):

- ⇒ „**Făclia**”, săptămânal de educație și învățământ, 65 de ani de la fondare (1954);
- ⇒ „**Fluieraș**”, orchestră de muzică populară, 70 de ani de la înființare (1949);
- ⇒ „**Joc**”, Ansamblul Național Academic de Dansuri Populare, 80 de ani de la înființare (1939);
- ⇒ „**Litera**”, editură, 30 de ani de la fondare (1989);
- ⇒ „**Lyceum**”, editură, 25 de ani de la fondare (1994);
- ⇒ **Muzeul Național de Arte Plastice**, 80 de ani de la înființare (1939);
- ⇒ „**Știința**”, editură, 60 de ani de la fondare (1959).

◆ **Show chimic:** prezentarea unor experiențe distractive chimice (2019 – Anul Internațional al Tabelului Periodic al Elementelor sau Tabelul lui Mendeleev).

Conținut: Chimia este fascinantă dacă activitatea o face un profesionist (profesor/student de chimie). Copiii cărora le place să exploreze/experimenteze vor fi încântați de show-ul chimic. Experiențele spectaculoase vor provoca euforie, vor putea impresiona nu numai copiii, ci și părinții. Informația pentru show-ul chimic se selectează din cărțile tematice și enciclopediile din bibliotecă.

Exemplu: Vulcan la bibliotecă. Se ia un vas în care se pune puțin săpun lichid, se adaugă 100 grame de apă, se adaugă coloranți (guaș sau acuarelă de o culoare), se adaugă 2 linguri mari de bicarbonat de sodiu și la sfârșit se adaugă oțet. În rezultat se produce efectul unui *vulcan colorat*.

Exemplu: Oul plutitor. Se ia un vas cu apă și un ou obișnuit. Se pune oul în vas ca să se vadă că oul se duce la fundul vasului, deoarece oul este mai greu ca apa. Se scoate oul și în vas se adaugă 200 de grame de sare, se mestecă bine pentru ca sarea să se dizolve. După aceea, se ia din nou oul și se pune în vas. De data aceasta oul stă la suprafață pentru că este mai ușor ca apa.

26.09.2019

◆ **Ziua Europeană a Limbilor.** Mod de acces: https://ec.europa.eu/education/initiatives/languages-day_ro).

Conținut: Ziua Europeană a Limbilor (European Day of Languages) se marchează din 2001, la inițiativa Consiliului Europei, pentru a marca diversitatea lingvistică din Europa și a încuraja populația să cunoască un număr mai mare de limbi străine.

Se organizează expoziții dedicate diversității lingvistice, ediții de studiere a limbilor vorbite în Europa: manuale, ghiduri, dicționare; expoziții de cărți artistice din colecțiile bibliotecilor, editate în limbi străine, pentru a demonstra valoarea patrimoniului lingvistic european.

Se recomandă prezentarea bazelor de date cu acces deschis în diverse limbi de circulație internațională: <http://www.stiu.md/>, <https://cyberleninka.ru/>, <https://www.doabooks.org/doab?func=search&uiLanguage=en>.

27.09.2019

♦ **Nocturna/Noaptea bibliotecilor** (ultima zi de vineri a lunii septembrie)

Conținut: Program complex de activități dedicate cărții, lecturii, bibliotecilor, partenerilor etc. Prezentări tematice online: „Cartea – obiect de artă creativă”. Mod de acces: (<https://hyperliteratura.ro/foto-monumente-carti/> <https://orasulmeuchisinau.wordpress.com/2013/08/19/monumentul-cartii-la-chisinau/>)

Instruire: Instrumentul Bibliometric Național (IBN) – IBN cea mai mare bibliotecă electronică din Republica Moldova cu acces deschis la articole publicate în reviste științifice din republică în perioada 1993-2019. Mod de acces: <https://ibn.idsi.md/>.

Conținut: Recomandăm centrarea asupra subiectelor: navigarea în Baza de date IBN; accesarea informației despre titlurile revistelor; accesarea informației la cuvântul-cheie; descărcarea articolelor care ne interesează în PDF; evaluarea importanței articolelor după vizualizări și descărcări. Participă profesori, studenți, masteranzi, liceeni, alți utilizatori ai bibliotecilor interesați de tema dată.

În cadrul **Zilei Internaționale a Dreptului de a Ști**, instituită în anul 2002 la inițiativa rețelei internaționale a activiștilor în domeniul accesului la informațiile politice, se recomandă organizarea unei activități informative pentru a atrage atenția asupra importanței dreptului la informare al cetățenilor într-un stat democratic.

28.09.2019

♦ **Laborator: Vreau să cunosc**

Conținut: Laboratorul este locul în care oricine poate învăța orice pe oricine. Este o metodă de a cultiva dorința de a învăța de la alții și de a învăța pe alții. Sunt bine-venite propunerile de ateliere tematice inedite, organizate și monitorizate de specialiști pasionați, inițiați sau experți într-un anumit domeniu.

Exemplu: Laborator hand-made (confeccionarea felicitărilor/cadourilor originale din diverse materiale), laborator de artă oratorică, laborator de comunicare non-verbală etc. Se selectează din colecțiile bibliotecii cărți la tema propusă spre discuție și cunoaștere. (31)

29.09.2019

♦ **Totalizarea Concursului „Cunoaștem Cartea prin Poezie”** (recitarea poeziilor, creații personale, dedicate cărții)

Conținut: Utilizatorii au fost invitați să participe la acest concurs la deschiderea Programului *LecturaCentral* (03.09.2019). Activitatea de totalizare a concursului include un recital al creațiilor poetice ale participanților. Juriul alcătuit din: primarul localității, directorul instituției de învățământ, profesorul de limba română și bibliotecarul desemnează câștigătorul concursului.

Este recomandat să fie oferite diplome atât câștigătorului, cât și tuturor participanților la concurs, pentru a încuraja inițiativa și creativitatea. Acest concurs va contribui la promovarea imaginii bibliotecii în comunitate.

30.09.2019

♦ **Flashmob virtual: Un gând pentru carte!**

Conținut: Misiunea principală a bibliotecilor este de a îmbunătăți calitatea vieții oamenilor, inclusiv prin promovarea lecturii ca bază pentru cunoaștere, cultură și dezvoltare. În această zi, în bibliotecile SNB se organizează un flashmob dedicat cărții și lecturii: se citesc cu voce tare poezii dedicate cărții, citate despre carte și lectură, fragmente din proză cu impresii de lectură etc. Activitatea urmărește scopul de a sensibiliza atitudinea

comunității față de biblioteci prin promovarea mesajului: „Este ultima zi a Programului Național *LecturaCentral*, acceptați provocarea prin postarea unei fotografii sau a unui videoclip în care citiți, pe Facebook, Twitter, Instagram etc.”. Bibliotecile vor redistribui conținuturile digitale create în grupul public de pe Facebook *LecturaCentral*.

◆ **Ziua Internațională a Traducătorilor (*International Translation Day*)**. A fost inițiată de către Federația Internațională a Traducătorilor în 1953, pentru a sublinia importanța profesiei de traducător și a multilingvismului. În 1991, Federația Internațională a Traducătorilor (FIT), sub egida UNESCO, a ales data de 30 septembrie, când este marcată și ziua Sfântului Ieronim, cel care în secolul al III-lea a fost traducătorul oficial al Bibliei din limbile ebraică, aramaică și greacă în limba latină.

Conținut: Se organizează lectura cu voce tare a operei unui scriitor care este tradus în alte limbi, spre exemplu Mihai Eminescu. De asemenea, se organizează o expoziție de carte a operelor eminesciene traduse în mai multe limbi.

EVENTIMENTE INTERNAȚIONALE RECOMANDATE PENTRU CONSEMNARE

- ◆ **13 septembrie** (Prezentare – Bibliotecile în societatea informațională) – Ziua Mondială a Programatorului
- ◆ **15 septembrie** (Masă rotundă – Promovarea democrației) – Ziua Mondială pentru Democrație
- ◆ **16 septembrie** (Discuție – Eu protejez viața pe Pământ) – Ziua Internațională de Prezervare a Stratului de Ozon
- ◆ **16-22 septembrie** (Campanie – În mișcare fără mașină!) – Săptămâna Europeană a Mobilității
- ◆ **18 septembrie** (Prezentare – Apa este izvorul vieții) – Ziua Mondială a Monitorizării Calității Apei
- ◆ **18 septembrie** (Discuție – Securitatea cetățeanului în timpurile moderne) – Ziua Europeană a Luptei Împotriva Traficului de Persoane
- ◆ **21 septembrie** (Discuție – Terra și pacea) – Ziua Internațională a Păcii
- ◆ **25 septembrie** (Discuție – **De la cercetare la asistența medicală: farmacistul este la dispoziția ta [în parteneriat cu farmacistul și medicul de familie din localitate]**) – Ziua Mondială a Farmacistului
- ◆ **27 septembrie** (Prezentare – Turismul o șansă în plus pentru salvarea patrimoniului) – Ziua Mondială a Turismului
- ◆ **28 septembrie** (Prezentare – Biblioteca Națională Digitală Moldavica oferă acces integrat la moștenirea culturală scrisă din colecțiile BNRM: manuscrise, tipărituri vechi și rare, alte documente patrimoniale) – Ziua Internațională a Accesului la Informație
- ◆ **29 septembrie** (Masă rotundă – O cafea la bibliotecă) – Ziua Internațională a Cafelei
- ◆ *Notă: Informațiile au fost selectate din „Calendar național 2019”. (3, p. 3-4)*

EVENTIMENTE LITERARE. ANIVERSĂRI. JUBILEE

Consemnarea acestor evenimente în biblioteci are loc prin intermediul expozițiilor care pot fi tradiționale sau on-line, folosind programele ISSU, Slide Gallery, Power Point, Prezi, diverse aplicații: Quik, Book Creator etc.

- ◆ 60 de ani de la nașterea lui Valeriu Matei, scriitor, istoric, academician și om politic
- ◆ 75 de ani de la nașterea lui Efim Tarlapan, poet umorist și satiric, epigramist, traducător (1944-2015)
- ◆ 85 de ani de la nașterea lui Mihail Gheorghe Cibotaru, nuvelist, romancier, publicist și dramaturg
- ◆ 55 de ani de la nașterea lui Emilian Galaicu-Păun, poet, prozator, eseist, traducător și critic literar
- ◆ 65 de ani de la nașterea Lidiei Codreanca, poetă, prozatoare, conferențiar universitar, cercetător științific
- ◆ 70 de ani de la nașterea scriitorului Ion Hadârcă, poet, om politic
- ◆ 80 de ani de la nașterea lui Mihail Dolgan, critic și istoric literar, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, academician (1939- 2013)
- ◆ 70 de ani de la nașterea lui Leo Butnaru, poet, prozator și eseist
- ◆ 85 de ani de la nașterea lui Mihai Volontir, actor, regizor și interpret (1934-2015)

Notă: Informațiile au fost selectate din „Calendar național 2019”. (3)

METODE ȘI TEHNICI DE PROMOVARE A LECTURII

Biblioteca este în căutare continuă de a descoperi noi metode și tehnici de promovare a lecturii. Acest fapt este determinat de următoarele motive: societatea este în veșnică schimbare și dezvoltarea bibliotecilor este importantă prin facilitarea dezvoltării membrilor comunităților, prin augmentarea interesului pentru lectură, dezvoltarea competenței de cultura lecturii, a capacității de gândire critică. În acest context, implicarea bibliotecii în Programul Național LecturaCentral la fel amplifică interesul bibliotecii de a implementa noi metode și tehnici de promovare a lecturii.

Metode de lectură

- ◆ **Science Slam (Competiția cercetării).** Activitate de prezentare/promovare a cercetărilor și rezultatelor obținute pentru publicul larg. Caracteristica distinctivă a activității – caracterul distractiv, agreabil, amuzant, plăcut, atât din punct de vedere al organizării, cât și al conținutului. (8)
- Conținut: Cum funcționează Science Slam?** Biblioteca stabilește temele de interes pentru o astfel de activitate din partea comunității: *cine ar fi invitații?* – cercetători renumiți, tineri cercetători care au tangențe în activitatea lor cu interesele și preferințele membrilor comunității (de ex., interesul manifestat de către absolvenții de liceu pentru fizică, nanotehnologii, istorie etc.), cercetători originari din localitate, laureați-câștigători ai premiilor naționale, ai diverselor concursuri, studenți, elevi inovatori, participanți la concursuri și olimpiade din domeniul științei; *publicul audient* – membrii comunității cu interese manifestate pentru subiect, utilizatori și non-utilizatori; pentru un impact impresionant nu se recomandă o prezență masivă a publicului;
- ⇒ Paginile componente ale Science Slam: „laudatio” pentru invitați ori răspuns la întrebarea de ce publicul este pus față în față cu invitații - pagina este pregătită și prezentată de către reprezentantul bibliotecii;
- ⇒ pentru invitați ori răspuns la întrebarea de ce publicul este pus față în față cu invitații – prezentări ale cercetărilor pe marginea investigațiilor și rezultatelor obținute (în mod distractiv, pe înțelesul publicului larg, cu exemple și explicații accesibile) – prezentare a fiecărui invitat, aceștia reliefând și aspecte ce țin de publicațiile semnate (articole, cărți – cu prezența indicatorilor ce ar influența publicul: în ce limbi sunt scrise, unde au fost publicate, număr total, numărul citărilor din aceste documente etc.);
- ⇒ în cadrul prezentărilor se fac trimiteri la expoziția de documente organizată în baza resurselor deținute de bibliotecă, documente din biblioteca

personală a cercetătorului invitat, documente livrate prin împrumut interbibliotecar (în acest sens recomandăm colaborarea cu bibliotecile naționale, universitare, specializate);

- ⇒ pagină interactivă – organizată în formă de dialog care conține întrebări de interes general, distractive; răspunsurile pot fi scurte, gen „da” ori „nu”. Această pagină presupune și implicarea nemijlocită a publicului în calitate de moderator al dialogului interactiv, participare la concursuri distractive, gen: „Cea mai convingătoare prezentare...”, „Cel mai bun vorbitor în public...” ori tematice (pe marginea subiectelor prezentate de către cercetători);
- ⇒ pagină finală – mesaje finale, adresate publicului de către cercetătorii invitați; conținutul mesajelor poate fi structurat de către bibliotecar în procesul de derulare a activității, de ex., acesta poate solicita cercetătorilor invitați un mesaj final, în care să fie prezente: denumirea bibliotecii, numele celui mai activ participant din public al paginii distractive.

Impactul preconizat al Science Slam: informarea/promovarea rezultatelor activității de cercetare; stimularea interesului și atracției membrilor comunității pentru cercetare, dezvoltarea capacităților de analiză și sinteză; cunoașterea oamenilor de valoare din localitate și țară; orientarea profesională a tinerilor etc.

◆ **Expoziția vie (living exhibition)**

Conținut: Este o metodă activă care promovează dialogul între un grup preocupat de o problemă specifică și membrii unei comunități, prin manifestări creative în spațiul public (străzi, parcuri, piețe publice, mall-uri). Inițiatorii expoziției vii aleg suportul (ex. corpul uman, articole de îmbrăcăminte personalizate etc.), tehnica și modul de exprimare (ex. desen, pictură, caricatură, fotografie etc.), potrivite pentru a transmite publicului un mesaj concret, coerent, susținut vizual printr-o prezentare creativă și interactivă.

În expoziția vie, spațiul public devine o „galerie” deschisă, unde „exponatele” (inițiatorii acțiunii) prind viață, interacționând cu „vizitatorii” (membrii comunității) cu scopul de a transmite un mesaj de interes pentru comunitate. Membrii comunității pot deveni ei înșiși „exponate” în „galerie”, atâta timp cât nu deviază de la mesajul inițial al manifestării.

Expoziția vie este o metodă dinamică ce poate fi folosită atunci când intenționăm:

- ⇒ să angajăm comunitatea ca parte activă în dezvoltarea și/sau dezbateră mesajului/problemei;
- ⇒ să sensibilizăm comunitatea cu privire la o problemă care o vizează în mod direct;
- ⇒ să informăm comunitatea cu privire la diverse teme regăsite pe agenda publică a cetățenilor;
- ⇒ să încurajăm atitudini pozitive în comunitate și/sau schimbări de comportamente;
- ⇒ să susținem un proces de advocacy;
- ⇒ să promovăm și/sau să conservăm elemente (inter)culturale etc.

Expoziția vie este construită astfel încât să fie informativă, educativă, dar mai ales să ofere o experiență interactivă de învățare tuturor celor implicați în proces. (29)

Bibliotecile pot aplica această metodă pentru a promova cartea și lectura, organizând în spații publice parada personajelor literare, parada cărților aniversare, sub forma unor persoane deghizate, care vin cu mesaje către membrii comunității, întâlniri/dialoguri ale membrilor comunității cu personalități din diverse domenii care promovează cartea și lectura etc.

◆ **Expoziție – Sedoy-Books**

Conținut: Se expune o carte (pe o durată mai mare de timp, spre exemplu pentru o lună). Se promovează cartea respectivă și persoanele care citesc cartea expun alături câte un obiect din cele care sunt descrise în carte (cană, chipiu, baston, cilindru, telefon etc.). După o lună se face recapitularea lecturii prin organizarea unei discuții pe marginea cărții. Fiecare cititor care a citit cartea și a depus un obiect la expoziție argumentează de ce a ales obiectul respectiv, importanța lui în conținutul textului. Metoda expoziției Sedoy-Books contribuie la consolidarea unui grup al cititorilor pe interese; argumentarea obiectelor face ca discuția să fie mai diversificată, contribuie la socializarea cititorilor și o memorare mai bună a textului.

Tehnici de lectură

ReQuest

Conținut: Se divizează participanții în grupuri a câte două persoane. Se selectează un text și se repartizează participanților câte un fragment din textul selectat. Se oferă 10 minute pentru lectură. După ce citesc fragmentul repartizat, o persoană adresează întrebări pe marginea textului, folosind cuvinte din text, iar altă persoană răspunde la întrebări, de asemenea, folosind cuvintele din text. Această tehnică de lectură contribuie la:

- ⇒ cunoașterea conținutului unui text prin întrebări – răspunsuri, fără ca să fie citit tot textul de către fiecare participant;
- ⇒ se memorează mai bine textul, fiindcă se folosesc cuvinte din text, atât la formularea întrebărilor, cât și la formularea răspunsurilor;
- ⇒ se învață cuvinte noi;
- ⇒ contribuie la o socializare bună în echipă. (32)

◆ **Sistem Interactiv de Notare pentru Eficientizarea Gândirii și a Lecturii (SINEGL)**

Conținut: SINEGL este o tehnică de monitorizare a înțelegerii textului și este folosită în scopul menținerii atenției cititorilor implicați în citirea unui text.

Etapa 1. Participantul citește textul cu atenție, notează pe marginea lui:

- ⇒ „V” (bifă) dacă informația citită confirmă ce știa sau credea că știe;
- ⇒ „+” (plus) dacă informația este nouă și o acceptă;
- ⇒ „-” (minus) dacă informația este contrară cunoștințelor anterioare;
- ⇒ „?” (semnul întrebării) dacă textul necesită documentare suplimentară.

Este important ca participantul să aprecieze textul citit, pentru a argumenta noutatea și importanța textului.

Etapa 2. După finalizarea lecturii, textul se va analiza din perspectiva semnelor aplicate.

Atenție: Cititorii vor explica în mod deosebit semnele „-” (minus) și „?” (semnul întrebării).

Etapa 3. Se extrag în tabel cele mai relevante date (facultativ).

Etapa 4. Se discută cu deschidere spre temă, se fac concluzii. (6)

◆ **Ș-V-A (Știu – Vreau să știu – Am învățat)**

Conținut: Tehnică Ș-V-A solicită cititorul să se gândească la ceea ce știe despre tema propusă, să își adreseze întrebări despre temă și să formuleze răspunsuri la întrebările adresate. Teoria învățării ne spune că învățarea activă este mai bună decât cea pasivă. Participanții învață mai bine dacă:

- ⇒ își amintesc ceea ce deja știau;

⇒ își formulează întrebări;

⇒ își confirmă cunoștințele noi;

Pasul 1: Participanții se gândesc la ceea ce deja știu despre acea temă și completează prima coloană a tabelului – coloana *Știu*.

Pasul 2: Participanții își formulează întrebări despre temă și le scriu în coloana a doua a tabelului – coloana *Vreau să știu*.

Pasul 3: Participanții scriu răspunsurile la întrebări și ideile noi în coloana a treia a tabelului – coloana *Am învățat* (la finele activității). (6)

Știu	Vreau să știu	Am învățat

◆ **DEBATE (dezbatere la bibliotecă)**

Conținut: O dezbatere presupune o temă de discuție, două echipe, pro și contra, și un arbitru ce decide care parte a fost mai convingătoare. Cele două echipe, deși bine intenționate, sunt în dezacord față de tema în discuție. Prin urmare, ele trebuie să aducă argumente prin care să-și demonstreze punctul de vedere. Dar asta nu se întâmplă oricum, ci după anumite reguli, în funcție de care se pot distinge mai multe formate de dezbatere. Diferențele principale între dezbaterile generale din societate și dezbaterile educaționale sunt structura formală, restrângerea temei, aflate în discuție și caracterul de competiție. În funcție de structura formală, există mai multe formate de dezbateri, în care variază numărul de membri dintr-o echipă, numărul de echipe, rolurile fiecărui vorbitor și modalitatea de interacțiune dintre participanții la dezbatere. Într-o dezbatere rolurile fiecărui participant, timpul alocat fiecărei secțiuni și regulile care se aplică sunt clar trasate. De asemenea, echipele au posibilitatea de a interacționa prin schimburi de întrebări sau intervenții punctuale, în funcție de format. Abordarea de tip pro/contra dezvoltă participanților capacitatea de analiză a problemelor controversate și ajută la obținerea unor imagini nedistorsionate de prejudecăți. În acest context, participanții vor fi determinați să emită judecăți asupra unei teme folosind criterii obiective și, totodată, să apere o poziție folosind argumente susținute de dovezi, nu doar de opinii. Indiferent de format, ceea ce este important de subliniat este că tema dezbaterii reprezintă în primul rând un pretext pentru exersarea abilităților de comunicare în spațiul public, de gândire critică și de argumentare logică, și nu o încercare de a stabili valoarea de adevăr a uneia dintre cele două poziții expuse.

⇒ **La ce bun să dezbați?**

În primul rând, pentru a deprinde argumentarea, care este vitală pentru a hotărî în multe situații, în care apar diferențe de opinii, întrebări sau incertitudini. Argumentarea presupune formularea unor raționamente clare, coerente și structurate. Se adaugă capacitatea de a face documentare riguroasă, de a identifica surse credibile de informații, de a construi discursuri publice de impact, de a-ți ascuți umorul și fair play-ul.

⇒ **În ce context poate fi folosită această metodă?**

Dezbaterea poate fi folosită ca metodă de dezvoltare personală, astfel încât să ajute membrii unui anumit grup să își formeze și dezvolte abilitățile de argumentare, vorbire în public, lucru în echipă, gândire critică.

Prin abordarea și analiza ambelor fațete ale unei teme, dezbaterea poate fi utilizată în cazul unor teme „controversate”, pentru a spori toleranța, acceptarea, a spori gradul de înțelegere. Abordarea din debate dezvoltă participanților capacitatea de analiză a problemelor controversate și ajută la obținerea unei imagini nedistorsionate de prejudecăți. În acest context, participanții vor fi determinați să emită judecăți asupra unei teme folosind criterii obiective, și totodată, să apere o poziție folosind argumente susținute de dovezi și nu de simple opinii. Realizată într-un cadru public, dezbaterea poate atrage atenția asupra unei teme de importanță și de a implica o comunitate în dialog. (25)

PARTENERIATE, COLABORĂRI ÎN REALIZAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL LECTURACENTRAL

Bibliotecile au nevoie de cooperare, parteneriate și colaborări cu organizații guvernamentale și non-guvernamentale, centrale sau locale, agenți economici și reprezentanți din sfera economico-financiară, reprezentanți ai cultelor religioase, instituții de sănătate publică, muzee, arhive și, desigur, instituții de învățământ.

Standardul SM ISO 2789:2015 *Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă*, aprobat prin Hotărârea Institutului Național de Standardizare nr. 05 din 26.01.2015, în capitolul 2 „Termeni și definiții”, punctul 2.5.5 specifică definiția parteneriatului astfel: „Cooperare permanentă și formală între o bibliotecă și una sau mai multe organizații, inclusiv alte biblioteci, în ceea ce privește, de obicei, anumite servicii sau activități”. Potrivit notei 1 din acest punct: „Un parteneriat va avea, de obicei, o bază contractuală. Partenerii pot contribui prin diferite modalități, de exemplu, expertiză, finanțare, training, materiale în natură, sediu”.

Bibliotecile colaborează și formează parteneriate atât cu instituțiile de nivel național, cât și internațional, pentru a spori gradul de dezvoltare al bibliotecilor și susținerea lor materială. Este important să stimulăm ideea de parteneriate între bibliotecile de diferite tipuri (de ex., publice teritoriale și universitare, specializate) pentru realizarea optimă a scopului și obiectivelor Programului Național *LecturaCentral*.

În calitate de parteneri pentru promovarea lecturii recomandăm organizațiile non-guvernamentale:

- ♦ **Corpul Păcii (Programul Dezvoltarea Comunitară și Organizațională)** – schimb de opinii/inovații. Mod de acces: https://tdh-moldova.md/media/files/files/2_ghidul_partenerului_2018_921777.pdf. (Accesat la 11.04.2019);
- ♦ **IREX Europe în Moldova**, care realizează două misiuni importante: consolidarea capacităților mass-mediei de a informa imparțial și echidistant consumatorii de presă, promovarea educației mediatice printre cetățeni. Mod de acces: <https://www.facebook.com/IREXEurope.Moldova/>. (Accesat la 11.04.2019)
- ♦ **Asociația pentru Dezvoltare Creativă**, organizație comunitară care răspândește experiența acumulată, promovează tinerii, voluntariatul și activismul social, drepturile omului, drepturile la educație, academice și culturale la nivel local și național în Republica Moldova. Mod de acces: <https://www.facebook.com/adc.moldova/> (Accesat la 11.04.2019). Promovează campania *Creativitate și incluziune socială* – „eu aleg Moldova / я выби-раю Молдову” – este o campanie socială, implementată cu scopul de a promova coeziunea socială și înțelegerea reciprocă în rândul tinerilor, indiferent de apartenență socială, politică, culturală și istorică din Moldova. Mod de acces: <https://www.facebook.com/eualegMoldova/about/>. (Accesat la 11.04.2019);
- ♦ **Consiliul Național al Tineretului din Moldova (Societatea civilă din Republica Moldova)**: promovează dialogul civil, organizează activități pentru tineret atât la nivel național, cât și internațional, apără drepturile tinerilor și oferă informații utile și de interes public. Mod de acces: <https://www.cntm.md/ro/societatea-civil%C4%83>; <https://www.facebook.com/groups/societateacivilaMD/> (Accesat la 11.04.2019);
- ♦ **AO Centrul Media pentru Tineri** este o organizație ce dezvoltă activități media în colaborare cu alte ONG-uri, cu instituții de stat, cu centre de tineret din țară. Beneficiar CMT poate deveni orice copil și tânăr, indiferent de etnie, religie sau statut social. Promovează implicarea tinerilor și accesul lor la informații, oferă instruire în educație media și în crearea produselor media (foto/video/text) cu scopul de promovare și educare, promovează accesul tinerilor la informație utilă și potrivită vârstei, pentru a-i pregăti să abordeze responsabil propriile vieți și să se afirme drept persoane cu spirit civic. Telefon: 0676 64 465. Mod de acces: m.me/youth.media.moldova youth.media.moldova@gmail.com <http://voceatinerilor.md> https://www.facebook.com/pg/youth.media.moldova/about/?ref=page_internal

ANEXE

Anexa 1
Fișa de evaluare „CEL MAI ACTIV CITITOR”

Nr.	CRITERII DE EVALUARE	Puncte									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Număr de intrări la bibliotecă (intrări per utilizator, media pe țară 10,8)										
2	Număr de cărți citite (media pe țară 18,7)										
3	Participări la activitățile bibliotecii (număr de participări)										
4	Implicarea în organizarea diverselor activități de bibliotecă (număr de activități)										
5	Activități de voluntariat în favoarea bibliotecii (număr și valoare în raport cu alți										
6	Donații de cărți, periodice etc. (număr de exemplare)										
7	Promovarea imaginii bibliotecii în comunitate										
<i>Punctaj TOTAL</i>											
<i>Punctaj MEDIU</i>											

Eseu (argumentarea indicatorilor statistici din fișa de evaluare din anexa nr. 1, alte informații și detalii)

Fișa de evaluare *CEL MAI ORIGINAL PROIECT DE PROMOVARE A CĂRȚII ȘI LECTURII INCLUSIV CU AJUTORUL TEHNOLOGIILOR*

<i>Nr</i>	<i>CRITERII DE EVALUARE</i>	<i>Puncte</i>									
		<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
<i>1</i>	Originalitate (în baza fotografiilor, linkurilor anexate la dosar și a eseului)										
<i>2</i>	Implicarea cititorilor (voluntarilor) în crearea și promovarea proiectului (număr de persoane, număr de cărți dăruite)										
<i>3</i>	Fluxul cărților (număr de cărți expuse inițial, număr de cărți aduse în schimb etc.)										
<i>4</i>	Rezonanță în mediul comunitar (comentarii, aprecieri, mulțumiri etc.)										
<i>5</i>	Promovarea proiectului (emisiuni TV și radio, publicații în presă, postări pe rețele sociale etc.)										
<i>6</i>	Creativitate										
<i>7</i>	Implicarea partenerilor										
<i>Punctaj TOTAL</i>											
<i>Punctaj MEDIU</i>											

Eseu (argumentarea indicatorilor statistici din fișa de evaluare din anexa nr. 2, alte informații și detalii)

Fișa de evaluare CEL MAI ORIGINAL PROIECT DE PROMOVARE A CĂRȚILOR CLASATE ÎN TOPUL CELOR MAI CITITE 10 CĂRȚI EDITATE ÎN ANUL 2017 <http://www.bnrm.md/files/publicatii/Publicatii-sinteza-Topul-10-carti-2017.pdf>

(a se vedea Anexa 3.1.)

Nr .	CRITERII DE EVALUARE	Puncte									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Număr de cărți din topul celor mai citite 10 cărți ale anului 2017, achiziționate de bibliotecă										
2	Originalitate (în baza fotografiilor, linkurilor anexate la dosar și a eseului)										
3	Proiecte realizate de bibliotecă în scopul promovării cărților din topul celor mai citite 10 cărți ale anului 2017										
4	Număr de împrumut al cărților clasate în topul celor mai citite 10 cărți ale anului 2017										
5	Întâlniri cu autorii cărților clasate în topul celor mai citite cărți ale anului 2017 (număr de activități/număr de participanți)										
6	Rezonanță în mediul comunitar (comentarii, aprecieri, mulțumiri etc.)										
7	Promovarea proiectului (emisiuni TV și radio, publicații în presă, postări pe rețele)										
8	Creativitate										
9	Implicarea partenerilor										
<i>Punctaj TOTAL</i>											
<i>Punctaj MEDIU</i>											

Eseu (argumentarea indicatorilor statistici din fișa de evaluare din anexa nr. 3, alte informații și detalii)

TOPUL CELOR MAI CITITE 10 CĂRȚI EDITATE ÎN ANUL 2017

Literatură artistică, critică literară, publicistică:

1. **Dabija, Nicolae. Te blestem să te îndrăgostești de mine!**: Cartea iubirilor imposibile – 189 aprecieri (45%),
2. **Silvestru, Aurelian. Îngerii dispar în ploaie** – 137 aprecieri (33%),
3. **Filip, Iulian. Luna-i una, merele-s mai multe**: 100 poezii de dragoste și de durere din dragoste ori din lipsă de dragoste – 112 aprecieri (27 %)
1. **Pilchin, Maria. Poezie, Eros și Putere** – 88 aprecieri (21 %),
2. **Caranfil, Ninela. Bărbații din viața mea**: (Eseuri, portrete de creație, tablete, aduceri-aminte, omagieri...) – 77 aprecieri (18 %),
3. **Harjevschi, Mariana. Iulian Filip: Balanța Vărsătorului, Vederea Mergătorului** – 76 aprecieri (18%),
4. **Hadârcă, Ion. Perfectul (des)compus** – 64 aprecieri (15%),
5. **Calancea, Lilia. Sub constelația Lyrei** – 57 aprecieri (14 %),

Debut literar:

9. **Vovc, Vitalie. Alertă oranj sau Pe alocuri, viscole** : [eseuri] – 59 aprecieri (14 %),

Istoria Republicii Moldova:

10. **Ciocanu, Sergius. Orașul Chișinău: Începuturi, dezvoltare urbană, biserici (secolele XV-XIX) = City of Chisinau: The beginnings, urban development, churches (15th -19th centuries)** – 64 aprecieri (15 %).

**Fișa de evaluare BIBLIOTECA CU CEA MAI INGENIOASĂ ORGANIZARE A PROGRAMULUI NAȚIONAL
LECTURACENTRAL – 2018, EDIȚIA I-A**

Nr.	CRITERII DE EVALUARE	Puncte									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Număr de intrări pe parcursul lunii septembrie 2018										
2	Număr de activități de promovare a cărții și lecturii, inclusiv expoziții de carte pe parcursul lunii septembrie 2018										
3	Participări la activitățile bibliotecii pe parcursul lunii septembrie 2018 (număr de participanți)										
4	Menționați un proiect inovativ în cadrul Programului Național <i>LecturaCentral – 2018</i> , ediția a 1-a										
5	Menționați activitățile în care ați utilizat TIC în promovarea cărții și lecturii										
6	Implicarea voluntarilor în activitățile de promovare a cărții și lecturii (număr de persoane, număr de cărți dăruite)										
7	Rezonanță în mediul comunitar (comentarii, aprecieri, mulțumiri etc.)										
8	Difuzarea activităților de promovare a cărții și lecturii din cadrul Programului Național <i>LecturaCentral</i> (emisiuni TV și radio, publicații în presă, postări pe rețele sociale etc.)										
9	Implicarea partenerilor în activitățile de promovare a cărții și lecturii pe parcursul lunii septembrie 2018 (număr de parteneri)										
<i>Punctaj TOTAL</i>											
<i>Punctaj MEDIU</i>											

Eseu (argumentarea indicatorilor statistici din fișa de evaluare din anexa nr. 4, alte informații și detalii)

Mod de organizare a concursului CEL MAI BUN ESEU DESPRE CARTEA: „NICI O ȘANSĂ CU EXTRATEREȘTRII”, AUTOR IULIAN FILIP

Condițiile desfășurării concursului

Începând cu ediția a 2-a (2019) a Programului Național *LecturaCentral*, este inițiat un nou concurs național „Cel mai bun eseu despre cartea...”.

Scop: încurajarea lecturii și comunicării on-line, dezvoltarea interesului pentru lectură și a culturii lecturii prin dialogul direct cititor-autor.

Conținut: În fiecare an, va fi identificat și propus pentru participarea în proiect autorul care acceptă să ofere cartea în acces deschis, pentru a putea fi citită, descărcată, citată și utilizată la voința cititorului.

Autorul se angajează, de asemenea, să răspundă la întrebările cititorului, utilizând facilitățile comunicării on-line propuse de autor. După lectura cărții, cititorul va scrie un eseu despre cartea citită, iar autorul va face evaluarea și selectarea celor mai bune 3 eseuri pentru concursul național. De asemenea, autorul va propune următoarele ca valoare 12-15 eseuri pentru a fi publicate într-o lucrare în format electronic (în măsura posibilităților și în format tradițional).

Pentru anul 2019 propunem cartea „Nici o șansă cu extraterestrii”, autor Iulian Filip.

Cartea va fi disponibilă on-line și off-line. Un exemplar în format tradițional a fost distribuit gratuit (la Simpozionul Anul Bibliologic 2018). Pentru mai multe exemplare contactați autorul. Datele de contact pot fi obținute de la secretariatul Programului Național *LecturaCentral*: În format on-line cartea poate fi găsită la adresa: <https://lecturacentral.files.wordpress.com/2019/03/iulian-filip.-nici-o-c899ansc483-cu-extraterec899trii.pdf>

Comunicarea on-line cu autorul prin opțiunea de conversație (chat) a Grupului Public Facebook „LecturaCentral”

LINK: <https://www.facebook.com/groups/205286133498142/>

Pentru mai multe informații:

Secretariatul Programului Național *LecturaCentral*:

Direcția Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Științe ale Informării

Tel.: 022 240070; 022 240443; e-mail: dbiblio@bnrm.md, Skype ID: dbiblio

Grup public pe facebook: <https://www.facebook.com/groups/205286133498142/>

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

Legi. Standarde. Monografii:

1. AIJA, Tina, Dawn Tankersley. Să redescoperim lumea magică a cărților: Citim și învățăm împreună. Chișinău: Epigraf, 2010. 52 p. ISBN 978-0075-109-32-1.
2. BARBOS, Anton. Biblioteca – tezaur al lumii. Chișinău: Pontos, 2018. 62 p. ISBN 978-9975-51-918-2.
3. Calendar Național 2019. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Autori: Valeria Matvei, Natalia-Maria Șveț, Maria Ciobanu [et al.]. Chișinău, 2019. 308 p. ISSN 1857-1549.
4. DRAGU, Mihaela, Ligia Ghighimoc. Cercul de lectură „Suflet de carte”. Brașov: Ed. Univ. Transilvania, 2011. 124 p. ISBN 978-973-598-875-3.
5. Lege cu privire la biblioteci, nr. 160 din 20.07.2017. In: Monitorul Oficial, nr. 301-315 din 18.08.2017. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/371219/>
6. SANDU-GROSU, Svetlana, Natalia Grîu. Lectură pentru ghidare în carieră: Atelier de lectură, scriere și discuție. Chișinău: Dorința, 2016. 72 p. ISBN 978-9975-130-70-7.
7. SM ISO 2789:2015. Informare și documentare. Statistici internaționale de bibliotecă. Institutul Național de Standardizare (INS). Înlocuiește SM ISO 2789:2014. Aprobata 26-01-2015. Chișinău: INS, 2015. 62 p. Xerocopie.
8. Știința deschisă în Republica Moldova: Studiu. Autori: Gheorghe Cuciureanu, Igor Cojocaru, Irina Cojocaru [ș.a.]. Chișinău: Print-Caro, 2018. 263 p. ISBN 978-9975-3220-3-4.

Surse din publicații seriale:

9. BĂRBULESCU, Mihaela. Biblioteca, un mediu propice dezvoltării metodelor de comunicare. In: Axis Libri. 2018, nr. 39, pp. 11-13.
10. DIACONU, Celozena. Proiectul ludic-educativ Vacanța la bibliotecă – șah și lectură activă!, 2016, ediția a V-a. In: Axis Libri. 2018, nr. 32, pp. 13-15.
11. IORGA, Andreea. Biblioteca Estivală. In: Axis Libri. 2018, nr. 32, pp. 15-16.
12. KNOLL, Adolf. Există o tradiție îndelungată a lecturii și a bibliotecilor în cultura cehă. In: Magazin Bibliologic. 2017, nr. 3/4, pp. 125-129.
13. MITROFAN, Daniela. Proiectul educațional, oportunitate pentru elevii gălățeni. In: Axis Libri. 2018, nr. 38, pp. 8-9.
14. OPAIȚ, Violeta. Grădina cu cărți: Lectură și socializare pentru copii de toate vârstele. In: Axis Libri. 2018, nr. 32, pp. 11-12.
15. OSOIANU, Vera. Domeniul biblioteconomic 2017. Tendințe. Provocări. Priorități. In: Magazin bibliologic. 2017, nr. 1/2, pp. 11-19.
16. OSOIANU, Vera. Proiectul Național 2018 sau mișcările tectonice ale domeniului bibliotecar. In: Magazin bibliologic. 2017, nr. 3/4, pp. 69-78.
17. SITARU, Lidia. Bibliotecile publice schimbă comunitățile. In: Axis Libri. 2018, nr. 32, pp. 7-8.
18. ȘERBAN, Florica. Personaje din povești la lumina felinarelor – lectură publică. In: Axis Libri. 2018, nr. 33, pp. 12-13.
19. ȘOLTUZ, Cătălina. Filiala nr. 2 „Paul Păltănea” – poartă deschisă spre cultură, educație și recreere. In: Axis Libri. 2018, nr. 32, pp. 9-11.

Resurse electronice de promovare a cărții și lecturii

20. Asociația Română de Literație. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://www.arlromania.ro/>
21. Carte, lectură, timp, istorie, evoluție: Grup public. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://www.facebook.com/groups/412050442321883/>
22. Cărți Electronice Gratis. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://www.bestseller.md/ebooks/carti-gratis.html>
23. Cărțile colecției CHIC. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: https://www.facebook.com/C%C4%83r%C5%A3ile-colec%C8%9Biei-CHIC-1792845370760688/?_tn_=%2Cd%2CP-R&eid=ARC612LWk-wERKkE_P80exy_KHI8E9vgh3du9ovajF7oztV-ij6VQLR9BHhGeVoSCDxe4H4SrdR56gFA
24. Delicatese Literare. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: https://www.facebook.com/groups/1762226820655387/?multi_permlinks=2400470783497651&notif_id=1555063289030194&notif_t=group_highlights.
25. Dezbateri. Educație non formală. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <http://www.nonformalii.ro/metode/debate>
26. Ghid de înființare a unui club de lectură. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://scoala9.ro/ghid-de-infiintare-a-unui-club-de-lectura/179/>
27. Educație non formală – Cercetașii. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <http://www.nonformalii.ro/programe/cercetasia/misiunea-cercetasiei>
28. Tehnici de muncă intelectuală. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://copiibrasov.wordpress.com/tehnici-de-munca-intelectuala/>
29. Expoziția vie. Educație non formală. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <http://www.nonformalii.ro/metode/expozitia-vie>
30. Importanța Lecturii în Viața Adolescentului. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://www.scribd.com/doc/90120453/Important-A-Lecturii-in-Viata-Adolescentului>
31. Educație non formală: Programe. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <http://www.nonformalii.ro/programe/incubator107>
32. Lecturi de vară: Ghid de bune practici. Fundația Culturală de pe lângă Biblioteca „Gheorghe Șincai”. Oradea, 2014. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://www.slideshare.net/bibliotecibihorene/lecturi-de-vara-2014>
33. LecturaCentral: În ajutorul activității de promovare a cărții și lecturii ca bază pentru cunoaștere, știință și cultură: Platforma on/off line pentru bibliotecari. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Alcătuitor: Vera Osoianu-Filip. Chișinău: BNRM, 2017. 132 p. ISBN 978-9975-3096-6-0. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://lecturacentral.files.wordpress.com/2017/08/citate.pdf>
34. Perfecte pentru weekend! 5 lecturi prețioase de la jurnalista Andreea Esca. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <http://ea.md/perfecte-pentru-weekend-5-lecturi-prezioase-de-la-jurnalista-andreea-esca/>
35. Portalul nonformalii.ro (Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, împreună cu Agenția Națională pentru Programe Comunitare în domeniul educației și formării profesionale și Institutul de Științe ale Educației). [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <https://www.nonformalii.ro/>
36. TEMPLE, Charles, Jeannie I. STEELE, Kurtis S. MEREDITH. Strategie de dezvoltare a gândirii critice pentru toate disciplinele școlare: Ghidul II. Adaptare: Nicolae Crețu. Chișinău, 2002. [Accesat la 05.04.2019]. Disponibil: <http://prodidactica.md/wp-content/uploads/2017/07/2-1.pdf>